

DRUŠTVENE VIJESTI I OBAVIJESTI

SEDNICA CENTRALNOG ODBORA SAVEZA POLJOPRIVREDNIH INŽENJERA I TEHNIČARA JUGOSLAVIJE OD 10. II 1967. GODINE

Pored članova Centralnog odbora sednici su prisustvovali:

- Inž. Đuka Martinović, potsekretar u Saveznom sekretarijatu za polj. i šumarstvo
- Inž. Milun Ivanović, savetnik u SIV-u
- Ilija Tepavac, predsednik CO sindikata poljoprivredno-prehrambenih i duvanskih radnika
- glavni urednici časopisa i drugi.

Dnevni red:

1. Delovanje privredne reforme na poljoprivredne organizacije i dalji zadaci poljoprivrednih inženjera i tehničara: referent inž. Luka Petković.

2. Informacija o izdavačkoj delatnosti SPITJ-e i republičkih saveza uz pregled ostalih poljoprivrednih časopisa: referent inž. Stevan Avramović.

3. Informacija o međunarodnoj saradnji SPITJ-e: referent inž. Jordan Blaževski.

4. Izveštaj o radu Izvršnog odbora SPITJ-e od skupštine — nov. 1965. god. do 1. feb. 1967. godine: referent inž. Luka Petković.

5. Informacija o radu stalnih komisija i stručnih sekcija: referent inž. Ivan Novak.

6. Neka finansijska pitanja: referent Živomir Milojević.

a) Pretres i usvajanje završnih računa SPITJ-e i »Arhiva za poljoprivredne nauke« za 1965. i 1966. godinu.

b) Izveštaj Nadzornog odbora.

c) Finansijski plan SPITJ-e i »Arhiva za poljoprivredne nauke« za 1967. godinu.

d) Usvajanje odluka:

— o raspodeli članarine,

— o učlanjenju kolektivnih članova,

— o realizaciji ciglica za izgradnju Doma Saveza inženjera i tehničara Jugoslavije;

7. Pregled orijentacionog programa rada Centralnog odbora za 1967. godinu: referent inž. Ivan Novak.

8. Kooptiranje jednog člana u Centralni odbor.

9. R a z n o.

1. *Delovanje privredne reforme na poljoprivredne organizacije i dalji zadaci poljoprivrednih inženjera i tehničara*

Poboljšani uslovi privređivanja naročito su došli do izražaja posle delovanja reforme, jer su poljoprivredne organizacije na početku 1966. godine raspolagale s više od 2 puta većim slobodnim sredstvima nego na početku 1965. godine. To im je omogućilo i veća materijalna ulaganja u proizvodnju nego proteklih godina. Pored toga, u toku 1966. godine i vremenske su prilike bile veoma povoljne, što je sve uticalo na ostvarenje rekordnih prinosa, naročito kod osnovnih kultura. Na osnovu prethodnih procena SZS ukupna poljoprivredna proizvodnja u 1966. godini bila je veća za 18% prema 1965. godini. Taj porast na društvenim gazdinstvima iznosio je 21%, a na individualnim zajedno s kooperacijom 17%. Kako je ukupna poljoprivredna proizvodnja u 1965. godini bila manja za 9% nego 1964. godine, ostvareno povećanje u 1966. godini je doprinelo da je nivo proizvodnje u 1966. godini veći za oko 7% u odnosu na 1964. godinu. Tako je poljoprivredna proizvodnja poslednjih godina za preko 90% premašila prosečnu proizvodnju za period 1947/56. godine, odnosno za oko 80% prosečnu proizvodnju za predratni period 1930/39. godine.

Na osnovu devetomesečnog obračuna, poljoprivredne organizacije su u 1966. godini ostvarile veći ukupan prihod za 37%, a dohodak za 42% nego u istom periodu 1965. godine. Veći porast dohotka od ukupnog prihoda je rezultat sporijeg porasta utrošenih sredstava — oko 36%, a u prvom redu utrošenog materijala — oko 30%. Ova činjenica da je vrednost utrošenih sredstava manje povećana od vrednosti ukupnog prihoda nedvosmisleno navodi na zaključak da su novi ekonomski uslovi posle reforme povoljniji za poljoprivredu i da oni stimuliraju na dalja racionalnija ulaganja u proizvodnju.

S obzirom na to da će se najveći deo povećane proizvodnje realizovati u poslednjem kvartalu, kao i da će ovogodišnje prelazne zalihe biti znatno veće nego 1965. godine, može se računati da su ovogodišnji rezultati znatno bolji nego prošle godine. Polazeći od ovoga, izvršena je procena osnovnih finansijskih rezultata za 1966. godinu. Prema ovoj orijentacionoj proceni, ukupan prihod za 1966. godinu trebalo bi da se poveća za 38%, utrošena sredstva za 36%, neto produkt za 46% i dohodak za raspodelu oko 53%. Na osnovu ove procene dohodak za raspodelu bi iznosio oko 5000 miliona novih dinara ili za preko 1.700 miliona novih dinara u odnosu na 1965. godinu. Drugim rečima, poljoprivredne organizacije će u 1966. godini ostvariti iznos povećanja dohotka približno toliki koliki je celokupan dohodak za raspodelu iznosio u 1964. godini. To znači da su poljoprivredne organizacije, zahvaljujući povećanoj proizvodnji, porastu produktivnosti rada i povoljnijim ekonomskim uslovima, formirale neuporedivo veća sredstva za raspodelu u 1966. godini, što im omogućava dalji porast fondova i ličnih dohodaka.

U razvitku jugoslavske poljoprivrede poslednjih 7—8 godina sve se više oseća uticaj društvenih gazdinstava, kao i stručnih i naučnih službi u poljoprivredi. Pre 1960. godine poljoprivredne organizacije su raspolagale sa oko 900.000 ha obradivih površina, a sada preko 1,4 mil. ha. Na taj način

njihovo učešće u obradivim površinama povećalo se od 8,5 na oko 14%. Sada se zajedno s kooperacijom društvenim sredstvima za proizvodnju obrađuje oko 33% od ukupnih oraničnih površina ili 2 puta više nego pre 1960. godine. U ovom periodu je povećan i broj traktora — sa 26 na preko 45.000, broj kombajna sa 1,3 na preko 14 hiljada itd. Broj poljoprivrednih stručnjaka, veterinarara i drugih stručnjaka povećao se u ovom periodu za oko 2 puta. Sve ovo govori da je u ovom periodu stvarana jača materijalno-tehnička baza za aktivniji rad poljoprivrednih organizacija na modernizaciji proizvodnje. Poslednjih nekoliko godina brzo raste potrošnja veštačkih đubriva, proširuju se upotreba visokorodnih sorti raznog semena, preduzimaju se određene mere u unapređenju stočarstva itd. Sve su to faktori koji su uticali na stalan porast prinosa osnovnih kultura. Tako je, npr., prinos pšenice do pre 6—7 godina stalno varirao oko 12 mtc/ha, a poslednje 2—3 godine povećan je za preko 5 mtc/ha; kukuruza oko 14 a sada preko 22 mtc/ha; šećerne repe ispod 200 a sada preko 200 mtc/ha. I u stočarstvu se na širem planu zapažaju bolji rezultati u proizvodnji — povećava se broj grla za koje se vodi selekcija, povećava se proizvodnja mesa po rasplodnom grlu, povećava se proizvodnja mleka itd.

Ostvareni proizvodni rezultati, iako su iznad dostignuća ranijih godina, mogu biti još bolji imajući u vidu povoljnije ekonomske uslove, stepen razvijenosti proizvodnih snaga i daleko sposobniju i brojniju stručnu službu, pogotovo, što su rezultati pojedinih organizacija gotovo u jednakim uslovima veoma različiti i što je sve veći broj organizacija koje ostvaruju znatno više prinose od prosečnih. Tako je, npr., prosečan prinos pšenice na društvenim gazdinstvima u 1966. godini iznosio 38,1 mtc/ha, a na pojedinim je ostvaren i preko 50 pa i 60 mtc/ha. Međutim, ima organizacija koje su ostvarile prinos i ispod 30 mtc/ha. Prosečan prinos kukuruza je iznosio 57,6 mtc/ha dok su bolje organizacije postizale i preko 70 mtc/ha. Slični primeri su i u proizvodnji šećerne repe i drugih ratarskih kultura. Prosečna mlečnost krava na društvenim gazdinstvima u 1966. godini iznosila je 3250 l što je znatno više nego pre nekoliko godina. Pojedine organizacije su ostvarile mlečnost i preko 4 odnosno 5000 litara mleka po kravi.

Takođe se zapažaju razlike i u pogledu cene koštanja i dobiti u pojedinim proizvodnim delatnostima. Tako je, prema podacima Zajednice instituta za ekonomiku poljoprivrede, cena koštanja pšenice u 1966. godini na posmatranim društvenim gazdinstvima iznosila u proseku 57,80, a varirala je od 41,80—97,80 novih dinara za 100 kg. Usled toga i različitih prinosa zapažaju se veoma velike razlike u ostvarenoj dobiti po hektaru. Prosečna dobit je iznosila 1.678,8 novih dinara po ha s razlikama od 151,6 do 2.399,1 novih dinara po ha.

Svi navedeni prinosi otkrivaju velike mogućnosti za dalje povećanje proizvodnje koje će zavisiti o angažovanju svih faktora, a naročito o aktivnosti stručne službe i svakog člana našeg Saveza. Prema tome, pred sve naše organizacije i članove postavljaju se sledeći zadaci:

1. Proces modernizacije poljoprivrede zahteva punu aktivnost poljoprivrednih inženjera i tehničara na primeni nauke u praksi. Sadašnji stepen razvoja proizvodnje objektivno pruža mogućnost za dalju afirmaciju naše struke, jer je osvajanje savremene intenzivne proizvodnje na bazi specijalizacije i kooperacije i uz primenu tekovina savremene nauke i tehnike jedan od odlučujućih faktora za razvoj poljoprivrede i društvenih odnosa na selu. Primena naučnih dostignuća u široj praksi predstavlja preduslov podizanja društvene produktivnosti rada i životnog standarda. Zato se brži i širi proces modernizacije poljoprivrede ne može zamisliti bez poljoprivrednih inženjera i tehničara i drugih stručnjaka kao i njihovog aktivnog učešća u neposrednoj proizvodnji.

2. Neki stručnjaci, posebno naučni radnici, treba i dalje s više koordinacije u radu da nastave s istraživanjima novoga u proizvodnji. Naš Savez bi trebao da pomaže sve konstruktivne akcije naučnih ustanova koje doprinose povećanju proizvodnje. Osim toga, potrebno je da se u interesu efikasnijeg i racionalnijeg delovanja stručnih i naučnih radnika razmotre problemi koji usporavaju ili onemogućavaju veći stvaralački rad i koji utiču na zaostajanje naše zemlje u naučnim istraživanjima i razvoju nauke u poljoprivredi. Ovo se posebno ističe jer principi reforme traže najsavremenija tehnološka i druga rešenja u daljim procesima intenzifikacije privređivanja.

3. Savez poljoprivrednih inženjera i tehničara treba da pruži punu pomoć poljoprivrednoj stručnoj službi i njihovom radu na primeni naučnih dostignuća u široj praksi. Poznati su rezultati delovanja poljoprivrednih stanica i drugih stručnih ustanova. Današnji uslovi traže od stručnih službi da aktivnim radom pomažu i usmeravaju sve savremene tekuće akcije u proizvodnji. Danas se u vrlo ozbiljnoj formi postavlja pitanje proizvodnje pšenice, i naši članovi u radnim organizacijama moraju preduzeti sve da se poznata agrotehnika što kompleksnije i stručnije primeni, kako bi se osigurala veća ukupna proizvodnja i viši prinosi po hektaru. Na nizu zadataka u proizvodnji naši članovi imaju mogućnost da se više aktiviraju i daju svoj doprinos u borbi za stabilizaciju proizvodnje na višem nivou.

4. U poslednje vreme ozbiljno se postavlja problem zaposlenja naših stručnjaka. Ovo govori o jednoj zaista neočekivanoj pojavi u našem društvu koje se stalno razvija i proširuje privrednu aktivnost. Sa jedne strane imamo mrežu raznih škola i fakulteta koji svake godine daju našoj praksi nove kadrove, a sa druge oko 600 agronoma i tehničara u našoj zemlji traže

posao. U poljoprivrednim i drugim radnim organizacijama, gde je moguće da se oni zapošljavaju, stanje u pogledu stručnih kadrova nije zadovoljavajuće. Naše je mišljenje da je jedan od osnovnih razloga što se i kooperacija uspešnije ne razvija i ne ostvaruje bolje ekonomske i proizvodne rezultate i to što u organizacijama koje su nosioci kooperacije nema stručnjaka. Krajnje je vreme da u prvom redu poljoprivredne organizacije, a i svi nadležni faktori, ozbiljnije sagledaju ovaj problem i da se preduzmu odgovarajuće mere za sistematsko zapošljavanje naših stručnjaka. U protivnom problem će postojati sve složeniji i stvaraće teškoće u širim razmerima. U tom smislu neophodno je da podržimo nacrt preporuke Odbora za poljoprivredu Saveznog veća Savezne skupštine o razvoju stručnih službi u poljoprivredi.

5. Reforma je otvorila niz problema u daljem razvoju poljoprivrede. Naš zadatak bi bio da pružimo maksimalno moguću stručnu pomoć u objektivnom analiziranju pojedinih pitanja, predlaganju mera za brže povećanje proizvodnje i podizanja produktivnosti rada, i što je najvažnije, u praktičnoj primeni savremenih dostignuća.

U diskusiji posle referata su učestvovali: Buda Milojić, Ivan Novak, Franjo Šatović, Milun Ivanović, Mile Smilevski, Dragoljub Mutapović, Božidar Vesković, Dušica Stojković, Miroslav Kostić, Miroslav Milosavljević, Đuka Martinović i Svetozar Pajević. Oni su istakli da se proizvodni kapaciteti u poljoprivredi ne mogu koristiti na višem nivou ako se na radnim mestima nalaze nestručni radnici. Radne organizacije se zatvaraju u sebe, a time direktno utiču na opadanje aktivnosti, koja je nužna u međunarodnoj podeli rada. Inteligencija je dužna da u raspodeli rada da takav doprinos koji će joj otvoriti radna mesta. Zbog toga je nužno potpunije osposobljavanje naših kadrova, kako bi zadovoljili zahteve radnih organizacija na modernizaciji proizvodnje i raspodele dohotka na bazi rezultata rada.

Nezaposlenost naših članova najviše dolazi zbog toga, što mi koji smo već zaposleni ne tražimo da se statutima radnih organizacija postavi uslov da za stručno radno mesto može biti samo stručnjak. Neki žele da mladi stručnjaci imaju 5—10 godina prakse čim se zapošljavaju, što je nemoguće. Sve struke imaju radna mesta i za početnike. Mnogi početnici daju, u današnjoj dinamičnoj privredi, više nego neki sa 20-godišnjom ili 30-godišnjom praksom.

Neiskorišćene rezerve u poljoprivredi, posebno oko 26.000 radnih rukovodećih mesta, omogućuju da se zaposle oni koji znaju da rade. Na 26.000 rukovodećih radnih mesta u ekonomskim jedinicama, pogonima ili obračunskim jedinicama svega je zaposleno oko 4000 stručnjaka.

Prema rezultatima u 1966. godini vidljivo je da se kapaciteti, radi nestručnog rukovođenja, nepostojanja dosledne raspodele prema radu i drugih činioca, koriste ispod mogućnosti i realnosti. Ukazano je da raspodela rada na modernim osnovama upravo i zahteva saradnju između instituta, stručnih službi i radnih proizvodnih jedinica, kao i užu specijalnost stručnjaka. Danas se više ne može na temelju lepih diskusija, predloga, ideja ili rešenja afirmisati naš stručnjak. Potreban je određeni rezultat po kvantumu i kvalitetu. Borba za tehnički progres osnova je za podizanje dohotka, a to

je baza naših težnji. Svima je nama jasno da nosilac i realizator reforme može biti samo kvalifikovani radnik. Reforma traži kvalitetnog stručnjaka, a radna mesta u poljoprivrednim organizacijama zazuzimaju nestručnjaci. Takva anomalija ne može dugo da vegetira. Posebno ne na radu u kooperaciji. Oko 80% kapaciteta na selu prepušteno je nestručnom tretmanu. Ne samo stručni, već i kulturni nivo na selu zahteva od nas veliko angažovanje.

Razlike kako u prirodnoj proizvodnji tako i finansijskom efektu uticajem reforme sve će se više povećavati unutar proizvodnih grana. Organizirani rad i proizvodnja daće veće efekte. Ko je sposobniji brže će ići napred. Tržište, posebno međunarodno, neće tolerisati nesposobne radne organizacije, te je neshvatljivo da se broj traktora, kombajna, sejačica itd. ne povećava prema mogućnostima, dok se broj volova, krava za vuču i konja povećava, što nije u skladu s reformom.

Posle uvodnog referata i diskusije usvojeni su zaključci koji su predloženi u uvodnom referatu. Isto tako je zaključeno da svi republički savezi preduzmu mere u okviru svojih društveno-političkih zajednica kako bi se problemi zaposlenosti naših stručnjaka što brže i efikasnije rešavali, da bi se stvarali povoljniji uslovi za intenzivniji rad stručne i naučne službe, zato što je vrlo teško realizovati zadatke u modernizaciji proizvodnje bez dovoljnog broja stručnih i naučnih institucija i njihove aktivnosti na konkretnim zadacima. U potpunosti se podržava predlog da Savezna skupština usvoji preporuku o daljem razvoju stručnih službi u poljoprivredi.

2. Izdavačka delatnost SPITJ-e

Veliki broj časopisa koje izdaje Savez, ustanove, preduzeća nema solidne materijalne osnove, te je izlaženje, sadržaj i problematika u većini slučajeva sporadičan. Koordinacija između časopisa nije dovoljna te se svi časopisi društva bave svim problemima. Postoje i specijalizirani časopisi, ali oni izlaze u malom tiražu. Časopise ipak možemo podeliti na naučne i stručne. Uz »Arhiv« i zbornici naučnih instituta daju mogućnost za naučnu publikaciju. U časopisima društava i stručnih ustanova te preduzeća preovladava stručna problematika.

U diskusiji su učestvovali: Pejović, Šatović, Vesković, Todorović, Ivanović, Milosavljević, Smilevski, Novak, Koljanin, Pešić i Petković.

Iz ove diskusije proizlazi da nije problem u broju časopisa već u kvalitetu. U cilju poboljšanja kvaliteta moralo bi doći do povezivanja nekih časopisa. Smatra se da bi komisija za štampu i izdavačku delatnost posebnu pažnju trebalo da posveti koordinaciji časopisa koje izdaju društva. Takođe je naglašeno da se časopisima »Arhiv« i »Ekonomika poljoprivrede« CO mora posvetiti više pažnje.

Na kraju su usvojeni zaključci:

— Da CO SPITJ-e prihvati predlog da budu suosnivači časopisa »Ekonomika poljoprivrede« sa Saveznom privrednom komorom, Zajednicom instituta za ekonomiku poljoprivrede i Jugoslavenskim centrom za poljoprivredu i šumarstvo. Ovo je jedini časopis u zemlji koji isključivo tretira problematiku iz oblasti ekonomike poljoprivrede.

— Da CO SPITJ-e inicira sastanak redakcija časopisa u režiji SPITJ-e i da se razmotre problemi, mogućnosti za koordinaciju i eventualni predlozi za racionalniju izdavačku delatnost.

3. Međunarodna suradnja SPITJ-e

Kao redovni članovi CIT-a i FEZ-a naš Savez deluje aktivno, mada ima više prigovora da isti ljudi godinama odlaze na međunarodna zasedanja o trošku Saveza.

Veća aktivnost na planu saradnje društava naše zemlje i drugih razvijenija je u pograničnim opštinama i srezovima. Potrebna je veća pažnja u realizaciji takvih kontakata, jer oni mogu da koriste našim društvima ako su solidno pripremljeni.

Odlazak naših stručnjaka u zemlje u razvoju postavlja pred nas ozbiljne zadatke. Da li da se šalju u te zemlje najsposobniji ili pak oni koji više nemaju obvezu da studente nauče jedan strani jezik, a šire se potrebe znanja stranih jezika. Neophodno je potrebno da se od fakulteta zahteva obavezno uvođenje učenja jednog od svetskih jezika. To je zadatak koji Savez mora sprovesti. Isto bi tako bilo neophodno da u komisijama koje odlučuju o kadrovima za zemlje u razvoju predstavnik Saveza ima odlučujuću reč.

U diskusiji su učestvovali: Novak, Petković, Milojević, Mišev, Radić, Vesković, Martinec, Smilevski, Obračević, Belić i Blaževski.

Usvojeni su predloženi zaključci u materijalu kao i da se predloži poljoprivrednim fakultetima da prema mogućnostima uvedu obavezno učenje stranog jezika za studente, zato što sve intenzivnije stručno povezivanje sa drugim zemljama zahteva poznavanje nekog stranog jezika.

Osim toga, usvojeno je da se u pogledu učlanjivanja SPITJ-e u pojedine međunarodne organizacije vodi računa o interesu SPITJ-e i naše zemlje uopšte kao i o finansijskim sredstvima Saveza.

Republički savezi treba da dostave program aktivnosti na međunarodnom planu.

Predstavnik Saveza bi trebao da bude u komisiji kod ZAMTESA u Beogradu radi učešća u predlaganju kandidata za odlazak u druge zemlje.

1. Međunarodnu saradnju treba nastaviti na principima koje je proklamirala naša zajednica, ali je treba sprovesti više planski i stručno s više koordinacija između republičkih saveza.

2. Komisija za međunarodnu saradnju treba da saraduje sa Saveznim zavodom za međunarodnu i tehničku saradnju po pitanju odabiranja i slanja kandidata na rad u nerazvijene zemlje.

3. Komisija za međunarodnu saradnju treba da bude predstavnik naše organizacije sa stranim organizacijama, dok materijalnu stranu treba da snose odgovarajuće komisije i sekcije SPITJ-e.

4. Prihvata se učlanjenje sekcije za voćarstvo i vinogradarstvo SPITJ-e u Međunarodno hortikulturalno društvo u Hagu, i sekcije za krmno bilje u Međunarodnu federaciju za krmno bilje, s tim da Savez poljoprivrednih inženjera i tehničara ne uzima nikakvu materijalnu obavezu za pomenuta članstva.

5. Komisija za međunarodnu saradnju se obavezuje da preko sekcije za stočarstvo ispita pronalazjenje mogućnosti da se uplati kotizacija za FEZ, preko izvesnih izvoznih preduzeća.

4. Izvještaj o radu Izvršnog odbora SPITJ

Izvještaj je podneo predsednik Petković. On je istakao da je Izvršni odbor radio na realizaciji zadataka Skupštine i sednica CO. Izvršni odbor je od skupštine do 1. II 1967. godine održao 15 sednica na kojima je raspravljano 60 raznih pitanja. Formirano je 7 komisija i 7 stručnih sekcija. Izvršni odbor je inicirao nekoliko sastanaka i savetovanja u republikama, pokrajini i srezovima. Tako su na inicijativu Izvršnog odbora održani sastanci u Novom Sadu, Zagrebu, Skoplju, Kragujevcu, Beogradu itd. Članovi Izvršnog odbora prisustvovali su skupštini Saveza Crne Gore i plenumu Saveza Srbije.

Izvršni odbor je inicirao saradnju sa Savezom veterinarara i veterinarskih tehničara SFRJ kao i zajednička stručna savetovanja.

U diskusiji je odato priznanje radu Izvršnog odbora i aktivnost ocenjena kao uspešna.

5. Rad komisije stručnih sekcija CO SPITJ-e

Usvojena je informacija o radu komisija i stručnih sekcija. Konstatovano je da je aktivnost bila različita, ali se ističe rad Komisije za produktivnost rada, Komisije za štampu i izdavačku delatnost i Stručne sekcije za stočarstvo.

CO ocenjuje da je aktivnost mogla biti veća, naročito kod onih za koje nisu bila potrebna veća sredstva (međunarodne veze i sl.). Na kraju su usvojeni predlozi dati u informaciji.

6. Financijska pitanja

Pod šestom tačkom dnevnog reda usvojen je završni račun SPITJ-e i »Arhiva«, izvještaj Nadzornog odbora, finansijski plan a posebno je doneta odluka:

- da se članarina deli na taj način da SPITJ-e prima 10 dinara, po članu;
- da se za kolektivno članstvo naplaćuje od većih kombinata, 1.500 n. d, od srednjih gazdinstava 750 n. d i od malih 500 n. d,
- da se počne s prodajom ciglica za dom Saveza.

7. Orijentacioni program rada CO SPITJ-e za 1967. godinu

Usvojen je predloženi program rada.

Svako društvo ima pravo da zatraži temu koju želi obrađivati. Sekcije i komisije Saveza su dužne da organiziraju nosioce tema.

8. Pod osmim tačkom dnevnog reda kooptiran je u CO drug inž. Branko Ivanović.

KORIŠTENJE FRANCUSKE TEHNIČKE DOKUMENTACIJE

Poslije stupanja na snagu francusko-jugoslavenskog sporazuma o tehničkoj kooperaciji, preko 800 jugoslavenskih inženjera (raznih struka) boravilo je na specijalizaciji u Francuskoj, a isto tako veći broj francuskih eksperta boravio je po raznim zadacima u Jugoslaviji.

Na osnovu navedenog sporazuma Savezni zavod za međunarodnu tehničku suradnju se dogovorio s Francuskim kulturnim centrom o mogućnosti ustupanja jugoslavenskoj privredi, korištenje određene tehničke dokumentacije u vidu besplatne tehničke pomoći. U tom smislu je ovaj Centar počeo prošle godine izdavati Bilten francuske tehničke dokumentacije u kojem je po UDK sistemu, klasirana stručno-naučna dokumentacija koju je Francuska spremna da isporuči nama.

Dokumentacija se stavlja radnim organizacijama na raspolaganje u cilju upotrebe i korištenja, a ne vlasništva, pa je u slučaju zahtjeva više radnih organizacija za istu dokumentaciju, ovlašten Republički zavod za tehničku suradnju da osigura korištenje ove dokumentacije svima zainteresiranim.

Sva ponuđena dokumentacija (u biltenu) štampana je samo na francuskom jeziku, a narudžbe se vrše preko Republičkog zavoda za tehničku suradnju, uz naplatu poštarine i izvjesnih manipulativnih troškova, koji će se utvrditi prilikom dostave ove dokumentacije.

Radi jasnije informacije, navest ćemo samo neke materijale i osnovnu problematiku koja je stavljena na raspolaganje (u primljenim biltenu, koji izlaze godišnje u 4 broja) radnim organizacijama do sada.

1. Iz biltena broj 1 — 1965.

— Razmišljanja o metodama upravljanja koja se primjenjuju u poljoprivredi.

— Rezultati ankete o izumiranju voćaka na jugozapadu u 1961. god. (u Francuskoj).

— Cijena koštanja izgradnje voćarskih stanica.

— Voćarske stanice u Francuskoj.

— Proizvodnja povrća u Francuskoj.

— Sušenje stočne hrane u šupi pod krovom.

— Korištenje rashlađivanja u klaonicama živine.

2. Iz biltena br. 1 — 1966.

— Proračun količine protoka u mrežama za navodnjavanje.

— Potreba za vodom za dobar prinos kukuruza na jugozapadu.

— organizacija međupomoći u nepogodnom području združenja za silažu.

— Aparati elevatori, za vezivanje snopova, hidraulični sa vilama,

— Prinosi uzgajanih biljaka uz deficit vode.

— Ponašanje vode u zemljištu.

— Pomoćni krugovi za izračunavanje potencijalnog ispadavanja odnosno transpiracije prema formuli R. J. Bevchet.

— Problemi zajedničkog korištenja vode umjetnih gnojiva.

— Primjena metoda selekcije u uzgoju domaćih životinja.

3. Iz biltena broj 3 — 1966.

— Korištenje modernih sredstava obračuna za izradu pred projekata i projekata mreža za navodnjavanje putem asperzije.

- Uređenje vodenog toka rijeke Mozele.
- Uređenje Sueskog bazena pomoću brana rezervoara.
- Uslovi rada postrojenja za napajanje podzemne vode.
- Projekt tvornice za preradu morske vode u pitku vodu u Centu (Španija).
- Problem umjetnog napajanja podzemnih voda: injekcioni bunari, zone rasprostiranja, upotreba matematičkih modela.

4. Iz biltena broj 4 — 1966.

- Utjecaj suvremenih poljoprivrednih strojeva na razvoj poljoprivrede.
- Mehanizacija i uređenje teritorija.
- Mehanizacija i ekonomika.
- Opasan glodar — hrčak.
- Stanje, razvoj i perspektiva proizvodnje žitarica.
- Mehanizacija i industrijalizacija stočarske proizvodnje.
- Značaj slobodnog držanja stoke — primjer jednog stada od 60 krava muzara.
- Djelovanje uobičajenog obroka na bazi kukuruza i sojine pogače za ishranu pilića i purića. Mogućnost poboljšanja obroka dodatkom amino-kiselina i upotreba dodatnih hranjivih sastojaka.
- Proizvodnja i trgovina mesa i mlječnih proizvoda u SAD.
- Metoda obračuna indeksa proizvodnje mlijeka, praktično izvođenje.
- Domaći aparati za kuhanje i grijanje.
- Statistički i rukovodstveni podaci u rukovođenju poduzećima.
- Kako obraditi i koristiti opremu za rukovođenje i njeno korištenje.
- Procjena radnih mjesta i zarada personala.
- Kako treba da bude logična struktura nagrađivanja rada.

5. Iz biltena broj 1 — 1967.

- Izvođenje navodnjavanja s hranjivim sastojcima.
- Odnosi između potreba za vodom i mineralna hrana biljke.
- Stvaranje jedne odlike ozime zobi.
- Proučavanje funkcijske mikroflore sjemena suncokreta u Francuskoj.
- Značaj uvjeta kod odbijanja prasadi u ekonomici i organizaciji pogona.
- Piziološka baza odbijanja prasadi.
- Odnosi između odbijanja prasadi i kasnijih uspjeha kod svinja.
- Odbijanje i selekcija: Podloga uspješnog uzgoja prasadi i pravac primjene suvremene tehnologije gajenja.
- Vitamini i pomoćni sastojci hrane za prasad.

Kako ovaj bilten dobivamo u ograničenom broju, a dokumentacija je prvenstveno namijenjena bivšim stipendistima francuske tehničke pomoći, odnosno radnim organizacijama koje se njome mogu koristiti, zainteresirani se mogu obratiti Zavodu za tehničku suradnju radi dobivanja i korištenja biltena.

Mnoge radne organizacije se već vrlo intenzivno koriste ovom mogućnošću dobivanjem ove suvremene naučno-tehničke dokumentacije koju nam Francuska stavlja na raspolaganje.

Inž. Ilija Rapajić

OBAVIJEST SURADNICIMA

Pozivamo sve poljoprivredne stručnjake u poljoprivrednim organizacijama, komorama, udruženjima, zadrugama, stanicama, institucijama, školama, fakultetima, industriji i drugdje, da objavljuju rezultate svoga rada (izvorne stručne i naučne radove) u »Agronomskom glasniku«.

Da bi poboljšali sadržaj i olakšali rad uredništvu i štampariji molimo suradnike da paze na slijedeće:

1. Radovi trebaju biti sažeti, jezgroviti i jasni, a najpovoljnija veličina je oko 10 stranica pisanih dvostrukim proredom. Rukopis preko 15 stranica neće se objavljivati.
2. Rukopis treba biti prvi otisak stroja pisan dvostrukim proredom na čvrstom bijelom papiru kancelarijskog formata s najviše 34 reda na stranici i 65 otkucaja u redu i s ivičnom prazninom od 3 cm na lijevoj strani.
3. U lijevom gornjem uglu se piše ime i prezime autora s mjestom i nazivom organizacije gdje radi. Naslov treba biti što kraći — ne veći od 10 riječi.
4. Slike, grafikoni, crteži i tabele moraju se označiti rednim brojem i ispisanim tekstom na poledini, a u članku se naznači mjesto gdje se trebaju nalaziti. Tabele (naročito s mnogo kolona) treba izbjegavati i objasniti ih u tekstu ili grafički. Crteži i grafikoni trebaju biti izrađeni tušem na crtaćem, paus ili fotopapiru, a slike na glanc papiru.
5. Riječi u tekstu koje treba istaći, dovoljno je samo podvući, a kod slaganja će se odabrati najpodesnija slova.
6. Na kraju članka se navodi samo ona literatura koja se citira u članku (autor, naslov i godina objave rada), a ne sve ono što je čitano u vezi sa člankom.
7. Radovi trebaju imati i kratki sadržaj na stranom jeziku (1 do 3 stranice) ili na našem jeziku koji se prevodi na željeni jezik na trošak autora. Tabele i grafkoni trebaju u tom slučaju imati i tekst na stranom jeziku, odnosno dovoljno prostora za unosenje prevoda.
8. Svako eventualno prepisivanje radova ili izrada grafikona vrši se na trošak autora. Honorar se određuje prema vrijednosti rada, a ne prema broju stranica.

Svakom suradniku izvan područja Hrvatske, kao i suradnicima iz drugih struka, osim honorara za objavljeni rad besplatno šaljemo i sve brojeve »Agronomskog glasnika« iz te godine.

Autori važnijih članaka dobivaju besplatno 25 primjeraka separata. Veći broj se posebno naručuje i plaća.